

ציודה לדרך:

סלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

יו"ל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

ציודה לדרך: פרשת דברים

עלון מס' 101 | שנה 2

בדרך הפרשה

מהבטחתו ונסה להפחיד את הנוסעים ולהזהיר אותם פי ספנה גדולה להתעכב במקום, מחשש שודדי המדבר ששרצו בסביבה. ואולם רבי יוסף חיים לא שעה לאמירותו ואזהרותיו. ירד מעל הגמל ונטע אהלו לשבות בו הוא ואנשיו.

אותו ערבי הלך מהם ונחבא באחד מנקיני הסלעים, הרחק מן האהל, וכך חשב להנצל מן השודדים. והנה מה נדהם בליל שבת קדש בראותו כי אכן באו השודדים לאהלו של רבי יוסף חיים ואמרו להתנפל עליו ולבזוז, אף בראותם אותו יושב ועוסק בתורה, ופניו מאירים כפני מלאך, פג לבם וישבו על עקבותיהם.

מיד הגיח הערבי במרוצה ממקום מחבואו וכרע למרגלותיו של רבי יוסף חיים, כשהוא מבקש ממנו סליחה אחר שראה והבין כי איש אלקים קדוש הוא.

(גדולי הדורות)

השודדים שנכנסו לאהלו של רבי יוסף חיים, פג לבם וישבו על עקבותיהם... "רב לכם סב את החר הזה פנו לכם צפנה" (ב, ג)

דרשו חז"ל: מהו "פנו לכם צפנה"? אמר רב חי, אמר להם, אם ראיתם אותו שמבקש להתגרות בכם, אל תעמדו נגדו, אלא הצפינו עצמכם ממנו עד שיעבר עולמו. אמרו לו ישראל, רבש"ע, ולהיכן נברח? אמר להם, אם ראיתם שמבקש להתגרות בכם ברחו לתורה! ואין צפונה אלא תורה שנגאמר (משלי ב) "יצפן לישרים תושיה". בשנת תרכ"ט יצא רבי יוסף חיים זצ"ל בעל "הבן איש חי" לדרך לארץ ישראל, עם עוד יהודים רכובים על גמלים. כשערבי שכיר משמש להם ברחבי המדבר כמורה דרך.

רבי יוסף חיים התנה עם הערבי קודם הנסיעה שביום השבת שובת הוא ולא ימשיך דרכו. הערבי סבר ומבל, אף בפרס השבת חזר בו הערבי

בְּדַרְךָ רַבּוֹתֵנוּ

**"וְשָׂמָא אִם לֹא הָיָה לִי טַלְפוֹן, לֹא הָיָה
הַמְּנַעוּל מִתְקַלְקֵל וְלֹא הָיִיתִי נִסְגָּר..."**
"הָבּוּ לָכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וְנִבְנִים" (א, יג)

מֶרֶן רַבִּי יְהוּדָה צַדְקָה זצ"ל רֹאשׁ יְשִׁיבַת 'פֶּרֶת יוֹסֵף', בְּטֶהֱרַת לֵב דָּאג תְּמִיד לְהַסִּיר מֵעֲצָמוּ כָּל הַמְפָרְעִים הַחִיצוֹנִים, בְּכַדִּי שְׂיוּכַל לְקַיֵּם אֶת שְׁעוּרָיו וּסְדָרָיו כְּרֹאוּי, וּבְמִיָּחָד לְהַשְׁכִּים בְּאַשְׁמֶרֶת הַבֶּקֶר עַל מְנַת לְשִׁפְּהָ שִׁיחַ נִפְשׁוּ פָּנָי דַּר עֲלִיוֹן – "אִין שִׁיחָה אֱלָא תַפְלָה".

מִיִּשְׁהוּ שָׂאֵל אֶת רַבְּנוּ בְּהַזְדַּמְנוּת, מֵדוּעַ אִין בְּדִירְתוֹ מְכַשִּׁיר טַלְפוֹן, הִסְבִּיר לוֹ: "רְגִיל אֲנִי לְעֻלוֹת בְּשַׁעָה מְקַדְמַת עַל עֲרֵשׁ יְצוּעִי, אַחֲרֵת לֹא אוֹכַל לְקוֹם בְּחֻצוֹת, וְלְהַתְפַּלֵּל שְׁחֵרִית עִם הַנֶּזֶץ הַחֲמָה... וְאֵלוּ רַב הָאֲנָשִׁים הַרְגִּלוּ בְּאִפְסוֹ שׁוֹנָה, שׁוֹכְבִים לִישׁוֹן בְּשַׁעָה מְאֻחֲרֵת... חוֹשֵׁשׁ אֲנִי, אִם כּוֹן, שֶׁהַדְּבָרִים יִשְׁתַּבְּשׁוּ אֲצִלִּי חֵס וְחֵלִילָה".

חֹזֵר הֵלָה וְשָׂאֵל: "הֲרִי יְכוּלִים לְהִזְמִין מְכַשִּׁיר טַלְפוֹן עִם 'מְסַפֵּר חֲסוּי' שְׁלֹא יִגְרַם הַפְּרָעוֹת?" נִעֲנָה הָרַב וְהַשִּׁיבוֹ: "הָיָה בְּכֶה מִשׁוּם חֵלּוּל הַשֵּׁם... מָה יֵאמְרוּ הַבְּרִיּוֹת... הֲהֵרָה יֵשׁ בְּאִישׁ הָזֶה, וְנִוְהַג בְּהַתְנַשְׂאוֹת..."

לֹא הִרְפָּה הַשׁוֹאֵל מִמֶּנּוּ: "וְהֲרִי כִּמָּה רַבָּנִים גְּדוּלִים וְצַדִּיקִים עָשׂוּ כֵּן?"

אָף הוּא נִשְׂאָר בְּשֵׁלוֹ: "הֵמָּה גְּדוּלִים וְצַדִּיקִים, וְלִכְּהָ הִנְהַג הָזֶה יָאָה לָהֶם, כִּי כְּאִישׁ גְּבוּרְתוֹ... וְאֲנִכִּי לֹא כֵּן עֲמַדִּי..."

בְּסוּף יָמָיו, כְּאֲשֶׁר נִסְתַּבְּבוּ הַדְּבָרִים וְהַתְקִינוּ בְּבֵיתוֹ מְכַשִּׁיר טַלְפוֹן, הִתְקַשֵּׁר בְּשִׁיחָה רֹאשׁוֹנָה

עִם עֲמִיתוֹ מֶרֶן רַבִּי בֶּן צִיוֹן אֲבָא שְׂאוּל זצ"ל רֹאשׁ יְשִׁיבַת "פֶּרֶת יוֹסֵף", לְדַבֵּר עִמּוֹ בְּדַבְרֵי תוֹרָה. כֶּה גִּלָּה בְּעֲצָמוֹ לְבָנוּ רַבִּי שְׁלֵמָה צַדְקָה, בְּעֵת שֶׁהָבּוּ סִפֵּר לְפָנָיו בְּאַקְרָאִי, כִּי הִזְמִין מְכַשִּׁיר כֹּזֵה לְצַרְכֵי בֵיתוֹ.

"רֹאֵה בְּנִי", הוֹסִיף, "שֶׁהַשִּׁיחָה הִרֵאשׁוֹנָה שְׁלָה בְּמְכַשִּׁיר הַטַּלְפוֹן הַחֲדָשׁ תִּהְיֶה בְּדַבְרֵי תוֹרָה, כְּדִי לְחַנּוּךְ אוֹתוֹ בְּקִדְשָׁה..."

לְאַחַר שֶׁהִתְקִינוּ בְּבֵיתוֹ אֶת מְכַשִּׁיר הַטַּלְפוֹן, אַרְעֵ יוֹם אֶחָד שָׂרְבָנוּ 'נִנְעַל' בְּבֵיתוֹ פְּנִימָה, מִבְּלִי שְׂיוּכַל לְפַתַח הַדְּלֵת וְלְצִאָתָה, עֵקֶב תַּקְלָה שֶׁקְרַתָּה בְּמְנַעוּל מִן הַצַּד הַפְּנִימִי. בְּלִית בְּרָרָה הִתְקַשֵּׁר טַלְפוֹנִית אֶל חֲתָנוּ רַבִּי יַעֲקֹב שְׁכָנָי שְׁלִיט"א, הַמְתַּגַּוֵּר בְּקִרְבַּת מְקוֹם, שְׂיָבוֹא לְפַתַח הַדְּלֵת מִבְּחוּץ וּלְשַׁחֲרָרוּ.

מִיָּד חָשׂ חֲתָנוּ אֶל הַמְּקוֹם וּפְתַח הַדְּלֵת, כְּשֶׁהוּא מִתְבַּטֵּא בְּשִׂמְחָה: "מָה טוֹב שֶׁהִתְקַזְּנוּ פֶּה זֶה מְקֻרֹב מְכַשִּׁיר הַטַּלְפוֹן, הֲרִי בִלְעֲדִיו הָיָה חָמִי כְּלוּא בְּפָנִים לְלֹא מוֹצָא!" אוּלָם רַבְּנוּ הִגִּיב עַל אֲתֵר בְּאִמְרוֹ:

מֶרֶן רַבִּי יְהוּדָה צַדְקָה זצ"ל

"וְשָׂמָא אִם לֹא הָיָה לִי טַלְפוֹן, לֹא הָיִיתִי נִסְגָּר..."
(וְאוֹת לִיהוּדָה)

בְּדֶרֶךְ הַזְמַן

כְּשֶׁשָׂאֵלְתוּ בְּפִי, עֲלֵה אֶל בֵּית הַסְטִיפְלֵעֵר וְהַצִּיעַ לְפָנָיו אֶת כָּל צְדָדֵי הַשְּׂאֵלָה וְצִפְּהָ לְהַכְרִיעַתוֹ כְּדַת מֵהַ לְעִשׂוֹת. אָמַר הַסְטִיפְלֵעֵר, בְּאֵמֶת בְּתִשְׁעַת הַיָּמִים אֵין רְאוּי לְקַבֵּל מְקַרֵּר חֲדָשׁ שְׁגוֹרֵם שְׂמֻחָה רַבָּה, וְרְאוּי לְדַחוֹת אֶת אֲסֵפְקַת הַמְקַרֵּר לְאַחֲרֵי תִשְׁעַת הַיָּמִים אֲפִילוּ שִׁיתְכּוּ שְׂמֻחַמַת זֶה יִצְטָרֵף לְהַמְתִּין עוֹד זְמַן רַב אַבְּל - הוֹסִיף הַסְטִיפְלֵעֵר - שְׂלֵא יִתְקַשֵּׁר אֶל הַחֲבֵרָה וַיִּבְקֹשׁ לְדַחוֹת אֶת הָאֲסֵפְקָה, אֲלֵא שְׂיִסַּע אֶל הַחֲבֵרָה וַיִּבְקֹשׁ לְפָגֵשׁ אֶת הַמְּנַהֵל, וַיִּסְבִּיר לוֹ אֶת עֲנִן תִּשְׁעַת הַיָּמִים, שֶׁהֵם יָמֵי אַבְלוֹת עַל חֲרַבְוּ בֵּית הַמְקַדָּשׁ שְׁנֻחָרֵב בְּיָמֵם הַלְלוּ, וּמִסְבָּה זֹאת אֵין שְׂמֻחִים וְלֹא רְאוּי לְקַבֵּל דְּבָרִים חֲדָשִׁים שְׁגוֹרְמִים שְׂמֻחָה, מִחַמַּת כּוֹן הֵנוּ מִבְּקֹשׁ לְדַחוֹת אֶת אֲסֵפְקַת הַמְקַרֵּר לְאַחֲרֵי תִשְׁעַת הַיָּמִים. מִשׁוּם שֶׁרְאוּי שְׁגַם הַמְּנַהֵל יִדַּע אֶת עֲנִן חֲרַבְוּ בֵּית הַמְקַדָּשׁ.

וְאַכּוּ, רַבִּי כּוֹן צִיּוֹן עֲשֵׂה כְּדַבְּרֵינוּ. הוּא נִסַּע אֶל הַמְּנַהֵל וְהִסְבִּיר לוֹ בְּטוֹב טַעַם וְדַעַת, אֶת מַהוּתָם שֶׁל יָמֵי בֵּין הַמְּצָרִים בְּכֻלָּל וְתִשְׁעַת הַיָּמִים בְּפֶרֶט, וְכַמָּה חֲמוּר הוּא עֲנִין קִנְיַת דְּבָרִים חֲדָשִׁים וְקִבְלָתָם בְּיָמֵם הַלְלוּ. וְלִכּוֹן בְּקֹשׁ לְדַחוֹת אֶת אֲסֵפְקַת הַמְקַרֵּר לְאַחֲרֵי תִשְׁעַת הַיָּמִים.

הַמְּנַהֵל שִׁשְׁמַע עֲתָה לְרֵאשׁוֹנָה, אֶת הַדְּבָרִים הַלְלוּ, הַתְּרַגֵּשׁ מְאֹד. וְאָמַר מִיֵּד אִם הַיָּמִים הַלְלוּ כָּל כֶּה חֲמוּרִים, אֲנִי אֲדַאֵג שֶׁהַשְּׁבוּעַת הַזֶּה לְפָנָי שִׁיתְחִילוּ יָמֵי הָאֲבָלוֹת (שֶׁהִיָּה עֲדִין כַּמָּה יָמִים לְפָנָי י"ז בְּתַמּוּז) תִּקְבְּלוּ אֶת הַמְקַרֵּר. וַיִּכְבֵּר בְּאוֹתוֹ יוֹם שֶׁלַח אֶת הַמְקַרֵּר לְבֵיתָם.

רַבִּי כּוֹן צִיּוֹן הִיָּה מִסְפֵּר אֶת הַסְּפּוּר הַזֶּה עַל אַבְרָהָם, וְלֹא הִזְכִּיר שֶׁהוּא הִיָּה בַעַל הַמַּעֲשֵׂה, כְּדַרְכּוֹ שְׂלֵא הִזְכִּיר אֶת עֲצָמוֹ בְּשַׁעוֹרָיו.

רַבִּי כּוֹן צִיּוֹן נִפְגַּשׁ עִם מְנַהֵל הַחֲבֵרָה וַיִּבְקֹשׁ לְדַחוֹת אֶת אֲסֵפְקַת הַמְקַרֵּר...

רַבִּי כּוֹן צִיּוֹן פָּלְמֵן זַ"ל בְּשַׁעוֹרָיו בִּימֵי בֵּין הַמְּצָרִים, הִיָּה מִסְפֵּר מַעֲשֵׂה מֵהַסְטִיפְלֵעֵר - מְרִן רַבִּי יַעֲקֹב יִשְׂרָאֵל מְנַיִבְסְקֵי זַ"ל וְכֶה מַעֲשֵׂה: בְּאוֹתָם יָמִים הִיָּתָה הַדְּרָף שְׂכַאֲשֵׁר הָיוּ קוֹנִים מְקַרֵּר חֲדָשׁ אוֹ כָּל מוּצָר חֲשֵׁמְלֵי אַחֵר, הִיָּה לּוֹקַח הַרְבֵּה זְמַן עַד שֶׁהַמוּצָר הִגִּיעַ לְבֵית הַלְקוֹחַ. וְלַפְעָמִים הָיוּ צָרִיכִים לְהַמְתִּין אֲפִילוּ כַּמָּה שְׁבוּעוֹת, עַד שֶׁהִגִּיעַ תּוֹרוֹ שֶׁל הַלְקוֹחַ לְקַבֵּל אֶת הַמוּצָר שְׂקֵנָה.

שְׁנָה אַחַת בְּתַחֲלַת חֲדָשׁ סִיּוֹן קָנָה רַבִּי כּוֹן צִיּוֹן מְקַרֵּר חֲדָשׁ לְבֵיתוֹ, וַיִּבְשֶׁקְנָה סַכָּם עִם הַחֲבֵרָה עַל הַתְּאָרִיָּה שְׂכּוֹ הַמְקַרֵּר יִגִּיעַ לְבֵיתוֹ, וְהַתְּאָרִיָּה הִיָּה בְּיָמִים הָרֵאשׁוֹנִים שֶׁל חֲדָשׁ תַּמּוּז. הַלְפוּ הַיָּמִים וַיִּכְשֶׁהֲתַקְרַב הַתְּאָרִיָּה הַמִּיעֵד, קִבֵּל רַבִּי כּוֹן צִיּוֹן מִכְּתַב מֵהַחֲבֵרָה שֶׁעֲקֵב שְׂבוּשִׁים בְּאֲסֵפְקָה הַמְקַרֵּר יִגִּיעַ בְּאַחֵר שֶׁל חֲדָשׁ, זֹאת אוֹמְרַת שֶׁהוּא יִגִּיעַ בְּתַחֲלַת חֲדָשׁ אָב.

רַבִּי כּוֹן צִיּוֹן רָאָה אֶת הַמְּכַתֵּב, וְלֹא יָדַע מֵהַ לְהַכְרִיעַ, הָרִי הַיָּמִים הָרֵאשׁוֹנִים שֶׁל חֲדָשׁ אָב אִלוּ יָמֵי תִשְׁעַת הַיָּמִים, שְׂבָהֵם לֹא קוֹנִים וְלֹא מִחֲדָשִׁים דְּבָרִים חֲדָשִׁים וְכָל שְׂכּוֹן לְחֲדָשׁ בְּבֵית מְקַרֵּר חֲדָשׁ, שֶׁהוּא שְׂמֻחָה לְכָל בְּנֵי הַבַּיִת, בְּוֹדָאֵי שְׂלֵא רְאוּי לְהִבְיֹאוֹ לְבֵית בְּתִשְׁעַת הַיָּמִים. אַבְּל מִצַּד שְׁנֵי אִם יִתְקַשֵּׁר לְחֲבֵרָה וַיִּבְקֹשׁ לְדַחוֹת אֶת הַתְּאָרִיָּה הַזֶּה, הָרִי יִדְחוּ אוֹתוֹ לְסוֹף הַרְשִׁימָה, וְאִזּוֹ שׁוֹב יִצְטָרֵף לְהַמְתִּין עוֹד מִסְפֵּר שְׁבוּעוֹת עַד לְהַגִּיעַת הַמְקַרֵּר. וְאוּלַי יֵשׁ לְהַקְל בְּאִפְּוֹ זֶה לְקַבֵּל אֶת הַמְקַרֵּר בְּתִשְׁעַת הַיָּמִים, כְּדִי שְׂלֵא יִצְטָרֵף לְהַמְתִּין כָּל כֶּה הַרְבֵּה זְמַן.

כַּרְטִיס הַהֶגְרָלָה שְׁעָלָה בְּלִהְיוֹתָ...

ספר רבי בן ציון פלמן זצ"ל משל נפלא, לעורר להתבונן על מה מתאבלים בימים הללו.

מעשה באדם עני ואביון, שבקשי רב הצליח להביא כל יום טרף לביתו. יום יום היה מכתת רגליו בעבודות שונות ומשונות, כדי להרויח מעט כסף שיספיק לו ולבניו ביתו לצרכי אותו היום.

יום אחד החליט העני לנסות את מזלו, ולקנות כרטיס הגרלה שאפשר לזכות בו בסכום כסף גדול מאד, שביום אחד הוא יכול להתהפך בו לעשיר גדול. ואכן ממחשבה למעשה כך עשה, קנה את הכרטיס המדובר, והגיע עמו לביתו. בבית הראה את הכרטיס הזה לאשתו, ובקש ממנה שתשמר עליו עד מאד, משום שהוא כרטיס חשוב שיכול להביא להם הרבה תועלת. האשה עשתה כמצות בעלה, והניחה את הכרטיס בארון העליון שבבית שיהא מנח שם למשמרת.

יום אחד בשעת הצהריים, האמא הייתה עסוקה בעסוקיה, והילדים שהיו בבית חפשו משהו מעניין להתעסק עמו, ופתחו את הארונות כדי לתור אחר איזה חפץ מעניין. אחד מהילדים לקח כסף, עלה עליו ופתח את הארון העליון ולהפתעתו הוא רואה שם כרטיס גדול ויפה, שמציר עליו ציור מאד מרשים. הילד התפעל מהציור הזה,

ולקח את הכרטיס כדי לשחק עמו במשחקיו. הילדים כלם התקבצו סביבו, והתחילו לשחק בכרטיס, להעתיק את הציור שמציר בו, לצבוע אותו, וכהנה וכהנה.

פתאום באמצע המשחק הילדים לא נזהרו כראוי, והכרטיס נפל לתוך התנור שדלק בפנה, וברגע אחד נשרף כלו והפך לכמה פרוגי אפר. הילד שלקח את הכרטיס הצטער מאד על הציור היפה שאבד, ומרב צער התחיל לבכות. הילדים הקטנים שראו את אחיהם הגדול בוכה, הבינו שצריה עכשו לבכות, ולפיכה התחילו גם הם לבכות. האמא שלא הבחינה כל אותה העת במעשיהם, כששמעה את הילדים בוכים הודרוה מיד לבדק מה קרה להם, וכשספרו לה על הכרטיס עם הציור היפה שהורידו מלמעלה והוא נשרף, הבינה שמדובר בכרטיס היקר שבעלה בקש ממנה לשמר עליו. ואם הוא נשרף כנראה שהפסידו משהו חשוב, וגם היא התחילה לבכות על שרפת הכרטיס.

כדייק באותו זמן האבא הלך לבדוק איזה כרטיס זכה בהגרלה, ולהפתעתו הוא רואה שהכרטיס שלו עלה בגורל, וזכה בסכום כסף עצום שיכול להפוך את מצבו מחשך לאור, והתחיל לרוץ בשמחה לביתו כדי להביא את הכרטיס. הוא

נכנס לבית, והוא רואה את כלם בוכים, וכששאל מה קרה, הבין שהפרטים של ההגרלה נשרפו באש... ומיד גם הוא התחיל לבכות... על האבדון הגדול שהפסיד עתה בשרפת הפרטים. יוצא למעשה שכלם בוכים, אבל כל אחד מסבה אחרת, זה בוכה על הציור היפה שאבד, זה בוכה על הפרטים היקר שאבד, זה בוכה כי כלם בוכים, אבל היחיד שבוכה ומבין על מה הוא בוכה זה האבא שמבין את תוכן הפרטים כמה הוא היה שוה וכמה הפסיד עתה בשרפתו. אותו הדבר הוא בענין האבלות והבכי על חרבן בית המקדש, יש פאלו שבוכים על ההוד וההדר

החיצוני שהיה לבנין הבית, יש שבוכים על הכבוד שכלל ישראל הפסיד בחרבן הבית, ויש שלא מבינים כלום ובוכים כי כלם בוכים. אבל האיש המשפיל, מתבונן איזה דרגות של קדשה וטהרה כלל ישראל זכו כשהיה בית המקדש קים, לאיזו רוממות עלו ונתעלו, וכל זה הפסידו בחרבן הבית. ואצלו הבכי והצער הוא אמתי שמבין את ההפסד האמתי שהפסדנו בחרבן הבית. ועל זה צריה להתבונן בימים הללו, על מה לבכות...
(שלמים מציון)

רוצים את העלון אצלכם?

שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il ונשלח אליכם!

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-ן: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ד 95-659-804-5 התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמו"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדרים פלוס" ברחבי הארץ